

Plnenie programov a projektov v RÚVZ Topoľčany za rok 2021

1. ODBOR HYGIENY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

1.1 PLNENIE AKČNÉHO PLÁNU PRE ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A ZDRAVIE OBYVATEĽOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY (NEHAP V.)

Cieľom úlohy je zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva SR prostredníctvom zlepšenia stavu environmentálnych determinantov zdravia; redukcia ochorení súvisiacich s kvalitou vonkajšieho i vnútorného ovzdušia, ochorení súvisiacich s pitnou a rekreačnou vodou, ochorení súvisiacich s nadmerným environmentálnym hlukom, kontaminovanými územiami, nebezpečnými chemickými látkami, UV žiarením a zmenou klímy.

NEHAP V, priorita [B] Zabezpečenie všeobecného, spravodlivého a trvalo udržateľného prístupu k bezpečnej pitnej vode, sanitácii a hygiene pre všetkých a vo všetkých oblastiach, pričom sa podporí integrované riadenie vodných zdrojov a bezpečné používanie odpadových vôd – AKTIVITA Č. 8. POSILŇOVANIE DIALÓGU S VEREJNOSŤOU A PODPORA AKTIVÍT V OBLASTI PITNEJ VODY S DÔRAZOM NA ZDRAVOTNÝ VÝZNAM PITNEJ VODY A OCHRANU JEJ ZDROJOV - zamestnanci RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch poskytovali počas celého roka 2021 odborné poradenstvo v oblasti zdrojov pitnej vody, domových studní, významu stopových prvkov v pitnej vode a podobne (cca 38 konzultácií).

NEHAP V, PRIORITA [B], AKTIVITA Č. 9: MONITORING VZORIEK ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA (STERY, VODA, OVZDUŠIE) SO ZAMERANÍM NA STANOVENIE PRÍTOMNOSTI BAKTÉRIÍ RODU LEGIONELLA – OKRES TOPOĽČANY – ZARIADENIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Na základe Odborného usmernenia na zabezpečenie postupu pri monitoringu baktérií rodu Legionella v zariadeniach sociálnych služieb v Slovenskej republike z júla 2020 boli odbornými zamestnancami Regionálneho úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Topoľčanoch v apríli 2021 vykonané odbery vzoriek pitnej vody, teplej vody a sterov v zariadení sociálnych služieb: „PENZIÓN“, Zariadenie sociálnych služieb Topoľčany, Ul. ČSA 1870, Topoľčany (ďalej len „ZSS“).

V zmysle usmernenia bolo odobratých 5 vzoriek teplej vody, 5 sterov a jedna vzorka pitnej vody. Ani v jednej z odobratých vzoriek nebola Legionella pneumophila ani iné druhy rodu Legionella stanovené.

1.4 OVERENIE KVALITY MATERIÁLOV, KTORÉ PRICHÁDZAJÚ DO STYKU S PITNOU VODOU

Cieľom úlohy je vytvorenie prehľadu o výrobkoch, ktoré sa na Slovensku používajú ako výrobky určené pre styk s pitnou vodou a o dokladoch, ktorými je preukazovaná ich vhodnosť pre styk s pitnou vodou; posúdenie celkovej situácie na trhu v oblasti výrobkov určených na styk s pitnou vodou v nadväznosti na zozbierané informácie; získanie podkladov pre prijatie účinných opatrení a riešení do budúcnosti (príprava legislatívy v oblasti výrobkov prichádzajúcich do kontaktu s pitnou vodou v rámci EÚ, novela vyhlášky MZ SR č. 550/2007 Z.z. o podrobnostiach o požiadavkách na výrobky určené

na styk s pitnou vodou, pokyny pre výkon štátneho zdravotného dozoru v oblasti výrobkov určených pre styk s pitnou vodou.

- v rámci kolaudácie stavieb v roku 2021 sme vyžadovali predloženie dokladov k stavebným materiálom a výrobkom, ktoré prichádzajú do styku s pitnou vodou – vodovodné potrubia, tvarovky, vodovodné batérie. Predkladané boli prehlásenia o zhode resp. certifikáty zhody.
- v roku 2021 sa uskutočnilo z dôvodu mimoriadnej situácie menej kolaudácií ako v predchádzajúcich rokoch, doklady boli predkladané pri významnejších stavbách – napr. rekonštrukcia vodovodu, rozšírenie vodovodu, vodovod pre nové IBV.
- vytvorené boli tabuľky so zistenými údajmi, ktoré boli v zmysle usmernenia ÚVZ SR zaslané RÚVZ so sídlom v Poprade – národnému referenčnému centru pre výrobky prichádzajúce do kontaktu s pitnou vodou.

2. ODBOR PREVENTÍVNEHO PRACOVNÉHO LEKÁRSTVA

2.1 ZNIŽOVANIE MIERY ZDRAVOTNÝCH RIZÍK ZAMESTNANCOV Z PRACOVNÉHO PROSTREDIA, PRACOVNÝCH PODMIENOK A SPÔSOBU PRÁCE

Cieľ

Zvýšiť odbornú úroveň hodnotenia pracovného prostredia, pracovných podmienok a spôsobu práce vo vzťahu k zdravotným rizikám zamestnancov. Na hodnotenie využívať odborné usmernenia ÚVZ SR. Pri výkone štátneho zdravotného dozoru (ďalej ŠZD) vykonávaného RÚVZ v SR uplatňovať legislatívne úpravy v oblasti ochrany zdravia pri práci vrátane legislatívnych úprav harmonizovaných s právom Európskych spoločenstiev. Pomocou kontrolných listov informovanosti zamestnancov overovať poskytovanie informácií zamestnancom v oblasti ochrany zdravia pri práci zo strany zamestnávateľov, zisťovať rizikové faktory práce a výskyt zdravotných problémov u zamestnancov pri podozrení na výskyt choroby z povolania na danom pracovisku. Zvýšiť úroveň údajov o rizikových prácach a zabezpečiť ich efektívne využitie v ochrane zdravia pri práci usmerňovaním činnosti pracovnej zdravotnej služby priamo v podnikoch.

2.1.1 Znižovanie miery zdravotných rizik (rizikové práce)

Plnenie

V rámci tejto úlohy získavame aktuálne údaje o počte exponovaných zamestnancov vykonávajúcich rizikové práce, vedieme evidenciu rizikových prác za náš okres, prehodnocujeme vydané rozhodnutia o určení rizikových prác podľa platnej legislatívy. V roku 2021 bolo vydaných 16 rozhodnutí pre rizikové práce, z toho 5 pre zrušenie rizikových prác. Výkonom ŠZD na rizikových pracoviskách boli následne aktualizované rizikové práce i v databáze ASTR 2011. V roku 2021 došlo k poklesu celkového počtu exponovaných pracovníkov (1582) o 214, v počte exponovaných žien došlo k poklesu o 127 (245). V 3. kategórii rizika počet exponovaných klesol o 152 pracovníkov v 4. kategórii rizika došlo k poklesu počtu pracovníkov o 62. V rizikovom

faktore hluk došlo k poklesu počtu exponovaných pracovníkov o 207 v kategórii 3. a 13 v kategórii 4. Zrušené boli spoločnosti Chmelár, s.r.o. Velušovce, Schurter (SK) s.r.o. Radošina, KS PLASTIK, s.r.o. Krušovce, BOPAL s.r.o., Nemčice, prehodnotené boli rizikové práce v spoločnosti HYZA, a.s. Topoľčany, Mestské služby, s.r.o. Topoľčany, SOFATREND, s.r.o. Topoľčany, vyradené bolo pracovisko lesné porasty v spoločnosti TOPHOLZ, s.r.o. Krnča. Rizikový faktor chemické karcinogény: Počet exponovaných pracovníkov sa oproti predchádzajúcemu roku nezmenil. Rizikový faktor záťaž teplom a chladom: Počet exponovaných pracovníkov sa oproti predchádzajúcemu roku prakticky nezmenil. Rizikový faktor vibrácie: V tomto rizikovom faktore došlo k zmenám v počte exponovaných pracovníkov a k zníženiu počtu exponovaných zrušením pracoviska lesné porasty TOPHOLZ, s.r.o. Krnča. Rizikový faktor optické žiarenie: Evidujeme vyhlásené rizikové práce pre rizikový faktor UV žiarenie 17 z toho 5 ženy, laser 4. triedy v spoločnosti poskytujúcej zdravotnú starostlivosť a priemysel.

Rizikový faktor chemické látky a zmesi: V tomto rizikovom faktore došlo k nárastu v počte exponovaných pracovníkov o 29, napr. prehodnotené RP v priemyselných organizáciách. Rizikový faktor biologický faktor - Coronaviridae. V tomto rizikovom faktore došlo k zmene v počte exponovaných, boli vyhlásené rizikové práce v spoločnosti SVET ZDRAVIA, Nemocnica Topoľčany, a.s. celkom pre 25 zamestnancov na covidových a reprofilizovaných oddeleniach. Rizikový faktor ionizujúce žiarenie. V tomto rizikovom faktore nedošlo k zmene v počte exponovaných. 38 zamestnávateľov vypracovalo informáciu o výsledkoch hodnotenia zdravotných rizík a o vykonaných opatreniach na pracovisku t.j. 84 % z celkového počtu zamestnávateľov s vyhlásenými rizikovými prácami.

2.1.2 Znižovanie zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a zmesí

Plnenie

V rámci úlohy znižovania zdravotných rizík z veľmi toxických a toxických látok a prípravkov sledujeme zabezpečenie ochrany zdravia zamestnancov pri výrobe, skladovaní, predaji a zaobchádzaní s veľmi toxickými látkami a prípravkami a toxickými látkami a prípravkami, bolo schválených 41 prevádzkových poriadkov pre práce s nebezpečnými chemickými faktormi pri odstraňovaní azbestu. Úrad dostal od desiatich spoločností 56 oznámení o začatí DDD činnosti.

2.1.3 Znižovanie zdravotných rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu a z látok poškodzujúcich reprodukciu a narúšajúcich endokrinný systém

Plnenie

V rámci úlohy znižovania rizík z karcinogénnych a mutagénnych faktorov vrátane azbestu sme uplatňovaním príslušnej legislatívy vyhľadávali pracovné postupy a technológie s použitím chemických karcinogénov a mutagénov hlavne u spracovateľov tvrdého dreva a pri pracovných procesoch s rizikom chemickej karcinogenity. V roku 2021 sme zaznamenali nasledovné štyri najčastejšie sa vyskytujúce karcinogénne a mutagénne faktory: Výrobný proces s rizikom chemickej karcinogenity v dvoch

spoločnostiach, ktoré vo výrobe používajú grafit, smolu, antracénový olej, sadze. Celkovo je počet exponovaných zamestnancov 9 je v 3. alebo 4. kategórii rizika. Spracovanie tvrdého dreva (dub, buk) v objeme 9404 m³ nahlásilo celkom 4 organizácií, kde bolo exponovaných 91 zamestnancov z toho 1 žena. V roku 2021 bolo vydaných 41 rozhodnutí na búracie práce s expozíciou azbestu najmä na odstránenie vnútorných kanalizačných rúr, na rekonštrukcie stiech, na odstránenie výplní balkónov. Exponovaných bolo 47 pracovníkov z 14 organizácií. Bolo odstránených cca 77,45 ton azbestu a materiálov obsahujúcich azbest. Expozícii formaldehydu v koncentráciách od 2 % až do 35 % v objeme 171 litrov bolo na dvoch pracoviskách a to oddelenie centrálnej sterilizácie a centrálne operačné sály spoločnosti poskytujúcej ústavnú zdravotnú starostlivosť a exponovaných 25 zamestnancov. Táto spoločnosť tiež aplikovala v roku 2021 na dvoch ambulanciách klinickej onkológie 1098 dávok cytostatík.

INTERVENCIE NA PODPORU ZDRAVIA PRI PRÁCI

Cieľ

Napomôcť zlepšovaniu zdravotného stavu zamestnancov usmerňovaním realizácie intervenčných programov, vedením informačných kampaní, cieľným poradenstvom pre zamestnávateľov a zamestnancov v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci a spolupráci s PZS. V rámci protiepidemických opatrení sa pracovníci oddelenie podieľali na trasovaní pozitívnych osôb, spracovávali agendu spojenú s ochorením COVID-19 (platobné rozkazy súvisiace s porušovaním opatrení proti COVID-19, rozhodnutia pre zriadenie MOM). Vykonávali cieľný štátny zdravotný dozor v súvislosti s plnením opatrení na predchádzanie ochorenia COVID-19 (dodržiavanie nariadených opatrení, režimu OTP na pracovisku, karantény a pod.)

2.2.1 Zdravé pracoviská

Plnenie

Pracovníci oddelenia PPLaT spolupracujú pri zlepšovaní pracovných podmienok v spoločnostiach, ktoré majú záujem zlepšovať pracovné podmienky pre svojich zamestnancov napr. ZKW Slovakia s.r.o. Topoľčany, HYZA, a.s. Topoľčany, WELDING, s.r.o. Topoľčany. Poradenstvo je poskytované hlavne drobným živnostníkom, SZČO. Veľmi dobrá spolupráca je s pracovnými zdravotnými službami.

2.2.2 Európska informačná kampaň Európskej agentúry pre BOZP (OSHA Bilbao) „Zdravé pracoviská - Spolupráca pri prevencii rizík“

Plnenie

V roku 2021 sa uskutočnila spoločná previerka s orgánmi IP zameraná na plnenie povinností zamestnávateľov, ktorých zamestnanci vykonávajú práce zaradené do 3. a 4. kategórie so zameraním na spracovateľov dreva. Previerka bola vykonaná v spoločnosti,

ktorá sa zaoberá spracovaním dreva v obci Krnča. Pri výkone ŠZD boli zistené nedostatky, ktoré boli s vedením spoločnosti prerokované a za ktoré bola spoločnosti uložená sankcia.

3. ODBOR HYGIENY VÝŽIVY, BEZPEČNOSTI POTRAVÍN A KOZMETICKÝCH VÝROBKOV

3.1. BEZPEČNOSŤ PC FLIAŠ VO VZŤAHU K MIGRÁCII BISFENOLU A

Projekt bol ukončený už v roku 2020, kedy sme zabezpečovali odber 1 vzorky FLAŠA SPORT LOCK na laboratórnu analýzu (bisfenol A), ktorú zabezpečoval Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Poprade, Národné referenčné laboratórium pre materiály a predmety prichádzajúce do kontaktu s potravinami.

3.2. MONITORING PRÍJMU KUCHYNSKEJ SOLI

Úloha súvisí s postupným znižovaním príjmu soli, ako jedného z hlavných rizikových faktorov vo výžive a jej nadmerný príjem spojený s výskytom kardiovaskulárnych ochorení. V rámci uvedenej úlohy sme zabezpečovali odber 2 vzoriek hotových pokrmov (kompletné obedové menu) z rôznych typov zariadení spoločného stravovania a 2 vzorky chleba ešte v roku 2020, kedy boli aj zhodnotené výsledky. Úloha bola ukončená k 30. marcu 2021 gestorom úlohy..

3.3. BEZPEČNOSŤ OBALOVÝCH MATERIÁLOV NA KOZMETICKÉ VÝROBKY

Na tejto úlohe sme neparticipovali ani v roku 2020, kedy bola úloha ukončená.

4. ODBOR HYGIENY DETÍ A MLÁDEŽE

4.4 Hodnotenie jedálnych lístkov MŠ a ZŠ

Na základe požiadavky ÚVZ SR v Bratislave sme pokračovali v zbere a hodnotení jedálnych lístkov v náhodne vybraných 3 základných školách. Hodnotili sme jedálne lístky za obdobie 2 mesiacov v ŠJ pri ZŠ s MŠ Horné Obdokovce, ŠJ pri ZŠ Tribečská, Topoľčany a ŠJ pri ZŠ Bojná.

Pri hodnotení jedálnych lístkov sme sledovali frekvenciu podávania vybraných druhov potravín, pričom sme použili metodiku bodového systému, na základe ktorej sme hodnotili školské jedálne motivačným spôsobom tak, aby dosiahli v zariadení nutrične vyvážený jedálny lístok.

Skladba podávaných jedál vo všetkých vybraných školských jedálňach bola vyhodnotená ako veľmi dobrá. Po vyhodnotení sme zistili, že obilninové zavrsky do polievok neboli zaradované v požadovanej frekvencii, sladké jedlo sa podáva na obed

tradične 4-krát mesačne. Ryba v ZŠ Horné Obdokovce nebola zaradená do jedálneho lístka v požadovanej frekvencii ako hlavné jedlo, skôr bola volená možnosť pripraviť rybaciú polievku. Všetky 3 školské jedálne nemali pridelený bod kvôli zaraďovaniu nesladených nápojov, i keď väčšinu dní v mesiaci je nápoj nesladený, a keď, tak je použitý med - napr. do čierneho čaju s citrónom. Body sa strácajú aj kvôli frekvencii zaraďovania čerstvej zeleniny, pretože kurčiatom druhom jedál podávajú radšej sterilizovanú zeleninu, napr. cviklu, kyslú uhorku a pod.

4.5 Úrazy u detí v SR

Pracovníčky RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch formou spolupráce s NCZI a regionálnou nemocnicou Svet zdravia v Topoľčanoch získali informácie týkajúce sa problematiky úrazov detí - celkovo nám bolo odovzdaných 9 vyplnených dotazníkov. Pracovníčky RÚVZ v Topoľčanoch zabezpečili tlač dotazníkov zaslaných od gestora projektu a vrchná sestra z oddelenia traumatológie odovzdala rodičom prijatých detí na ošetrovanie s úrazom anonymizované dotazníky.

Zo získaných dotazníkov od rodičov detí, ktoré boli počas roku 2021 hospitalizované vyplynulo, že sa jednalo väčšinou o deti mužského pohlavia predškolského a staršieho školského veku. Najčastejšia lokalizácia úrazu boli končatiny. Úrazy sa najčastejšie stali pri páde počas mimoškolskej športovej aktivity. Zo všetkých úrazov u hospitalizovaných detí v žiadnom prípade nezostali závažnejšie zdravotné následky. Údaje získané z dotazníkov o úrazoch za dané mesiace boli spracované do excelovskej tabuľky.

6. ODBOR EPIDEMIOLOGIE

6.1 NÁRODNÝ IMUNIZAČNÝ PROGRAM SR

Cieľom je rozvoj a zlepšenie prevencie ochorení preventabilných očkovaním, očkovania, monitorovania situácie v oblasti imunizácie; príprava stratégií a opatrení pre NIP SR a odporúčaní na ich vykonávanie; zhromažďovanie údajov, monitorovanie ochorení preventabilných očkovaním; zlepšenie informovanosti a poznatkov populácie o problematike imunizácie; odstránenie rozdielov v zaočkovaní, ktoré existujú najmä v ťažko dostupných marginálnych skupinách obyvateľstva (rómske komunity, migranti); surveillance a kontrola ochorení preventabilných očkovaním v súlade s odporúčaniami ECDC a WHO, (eliminácia osýpok, rubeoly, poliomyelitídy); aktivity zamerané na udržanie vysokej zaočkovanosti detskej i dospeljej populácie prostredníctvom výchovy odborných pracovníkov na všetkých úrovniach, laickej verejnosti, najmä mladých rodičov a médií; aktívna činnosť „Poradní očkovania“; príprava registra očkovaných osôb.

Vyhodnotenie: očkovanie prebiehalo podľa očkovacieho kalendára, ktorý bol vypracovaný v súlade s § 5 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s vyhláškou MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení v znení vyhlášky č. 544/2011 Z. z.

Hlásenia výkonov očkovania v rámci okresu sa zabezpečuje priebežne písomnou formou z jednotlivých ambulancií lekárov prvého kontaktu.

V roku 2021 sme nemali hlásené ochorenia preventabilné očkovaním.

Kontrola očkovania sa vykonávala námatkovo a priebežne pri návštevách ambulancií. Administratívna kontrola očkovania v okrese Topoľčany bola vykonaná na všetkých pediatrických ambulanciách (13) v okrese k 31.8.2021. Zaočkovanosť u kontrolovanej populácie v okrese Topoľčany neklesla pod 95%. Pri kontrole očkovania neboli zistené nedostatky v evidencii, dokumentácii ani vo výkone očkovania. K 31.08.2021 bolo zaočkovaných proti COVID-19 43 detí do 15 rokov a 882 osôb v kolektívnych zariadeniach. Iné mimoriadne očkovanie k 31.12.2021 v okrese vykonané nebolo.

6.2 SURVEILLANCE INFEKČNÝCH CHORÔB

Cieľom je znižovanie chorobnosti, úmrtnosti a následkov po prekonaní infekčných ochorení a tým dosiahnutie zlepšenia kvality života, skvalitnenie surveillance prenosných ochorení a edukácia obyvateľstva v problematike prenosných ochorení.

Vyhodnotenie: Spolupracujeme s laboratóriami a ďalšími subjektmi na regionálnej a národnej úrovni NRC Bratislave, Banskej Bystrici, LF UK, odd. klinickej mikrobiológie FN Nitra, Medirex a.s., UNILABS (ALPHA MEDICAL), SYNLAB Slovakia s.r.o Bratislava, [Laboratória Piešťany s r.o.](#), CYTOPATHOS spol. s r. o., ktoré zabezpečujú a zaručujú vyššiu kvalitu diagnostických možností. Spolupracujeme s lekármi primárneho kontaktu pre dospelých, deti a dorast, ako aj s infektológmi, odborníkmi pre tuberkulózu a pohlavne prenosné ochorenia.

K 31.12.2021 sme zaznamenali epidémie na COVID-19 v 3 ZSS, 1 účastníci súkromnej akcie na chate na Duchonke, 3 rodinné epidémie.

Na základe hlásenia výskytu prípadov ochorení infekčnej etiológie bolo vykonané epidemiologické šetrenie v 15622 ohniskách. Opatrenia v ohniskách nákazy sa zdokumentujú v liste epidemiologického vyšetrenia a v programe EPIS, prípadne v zázname o návšteve ohniska.

V priebehu sledovaného obdobia boli nariadené opatrenia na predchádzanie vzniku a šíreniu prenosných ochorení podľa § 12 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. c), d), e), f) a § 51 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z.z. formou rozhodnutia 19x a vydaných bolo 69 platobných rozkazov v súvislosti s výskytom ochorení COVID-19.

6.3 . INFORMAČNÝ SYSTÉM PRENOSNÝCH OCHORENÍ

Cieľom je posilnenie surveillance a kontroly infekčných ochorení, začlenenie surveillance infekčných ochorení v SR do siete EÚ, dopracovanie modulu hlásenia z oddelení klinickej mikrobiológie, návrh registra očkovaných osôb.

Vyhodnotenie: Informačný systém EPIS sa využíva v plnej miere na monitorovanie výskytu infekčných ochorení v okrese Topoľčany, ale i v celej SR prostredníctvom Systému rýchleho varovania. O epidemiologickej situácii v okrese 1x mesačne podávame správy na RÚVZ Banská Bystrica, okolitým RÚVZ, všetkým RÚVZ v Nitrianskom kraji,

vedeniu Svet zdravia Nemocnica Topolčany a.s., nemocničnej epidemiologickej, primárovi OAIM, primárovi interného oddelenia, primárke pediatrického odd., infektológom a všetkým lekármi prvého kontaktu v okrese. Opakovane sme upozorňovali všetkých lekárov na výhody využívania epidemiologického informačného systému EPIS. Cez portál EPIS hlásia výsledky laboratórnych vyšetrení nešťátne laboratória a odd. klinickej mikrobiológie FN Nitra.

K 31.12.2021 sme spolu vykazovali v informačnom programe EPIS 14946 potvrdených prenosných ochorení, z toho bolo 14515 ochorení na COVID-19 a 10547 akútnych respiračných ochorení, z toho 253 chrípke podobných ochorení. Spolu bolo hlásených 51 komplikácií, čo je 0,48% z celkovo hlásených ARO a CHPO.

Do programu EPIS sa vkladajú podľa potreby ďalšie údaje, ktoré vyžaduje systém TESSY

6.4 NOZOKOMIÁLNE NÁKAZY

Cieľom je zvyšovanie bezpečnosti pacientov v nemocničných zariadeniach; rozšírenie prevencie NN na princípe dobrovoľnosti a anonymity so spätnou väzbou k poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti; ovplyvnenie výskytu NN prostredníctvom opatrení navrhnutých na základe analýzy hlásených NN; získanie výsledkov jednotnou metodikou ako v iných krajinách EU s cieľom možnosti porovnania s inými krajinami a v rámci nemocníc; posilniť edukáciu epidemiológov a klinických zdravotníckych pracovníkov v problematike surveillanceno-zokomiálnych nákaz, hlavne v oblasti intervenčnej epidemiológie pri výskyte NN vyvolaných závažnými nemocničnými patogénmi.

Vyhodnotenie: v okrese Topolčany je jedno lôžkové zdravotnícke zariadenie – Svet zdravia Nemocnica Topolčany a.s., s počtom lôžok 301, z ktorého v roku 2021 bolo hlásených 220 nozokomiálnych ochorení. Ide o aktívny a pasívny zber údajov (z hlásenia z jednotlivých oddelení a z oddelenia klinickej mikrobiológie a pri výkone ŠZD). Biologický materiál od všetkých hospitalizovaných pacientov vyšetruje nešťátne laboratórium ALPHA MEDICAL/UNILABS.

Najviac infekcií bolo z interného a chirurgického oddelenia. Z celkového počtu hlásených nozokomiálnych nákaz bolo najviac infekcií urologického traktu a infekcií po výkone. Ako najčastejšie etiologické agens, ktoré sa uplatnilo pri vzniku nozokomiálnych infekcií boli baktérie rodu Klebsiella, Enterococcus, E.coli, a Clostridium difficile.

V spádovom území okresu Topolčany evidujeme spolu 208 nešťátnych zdravotníckych zariadení, z toho 219 dozoruje oddelenie epidemiológie.

Štátny zdravotný dozor bol zameraný v tomto roku zameraný v prvom rade v súvislosti s ochoreniami COVID – 19.

V roku 2021 bolo vydaných 46 rozhodnutí (schválenie prevádzkových poriadkov, uvedenie do prevádzky zdravotníckeho zariadenia) a 2 záväzné stanoviská.

K 31.12.2021 boli vykonané kontroly funkčnej schopnosti sterilizačných prístrojov na 49 pracoviskách, skontrolovaných bolo 50 prístrojov, čo bolo 101 vzoriek.

Všetky vzorky boli vyšetované v akreditovanom laboratórnom pracovisku RÚVZ Nitra. Súčasne boli poskytované konzultácie k projektovej dokumentácii, k hygienicko-epidemiologickému režimu, poradenstvo pri výskyte multirezistentných bakteriálnych kmeňov.

6.5 MIMORIADNE EPIDEMIOLOGICKÉ SITUÁCIE

Cieľom je ochraňovať občanov pred mimoriadnymi epidemiologickými situáciami a zabezpečiť pripravenosť, rýchlu a koordinovanú reakciu na mimoriadne epidemiologické situácie (hrozby a naliehavé situácie) a ich udržateľný priebeh.

Vyhodnotenie: k 31.12.2021 sme do SRV SR hlásili 6 mimoriadnych epidemiologických udalostí, všetky v súvislosti s ochorením COVID-19. Informácie o mimoriadnych udalostiach zasielame v pravidelných týždenných hláseniach na RÚVZ so sídlom v Nitre.

6.6 ENVIRONMENTÁLNA SURVEILLANCE POLIOMYELITÍDY A SLEDOVANIE VDPV

Cieľ

Monitorovanie cirkulácie divých a vakcinálnych kmeňov poliovírusov vyšetrovaním odpadových vôd s osobitným zreteľom na sledovanie tzv. VDPV (VaccineDerivedPolioViruses).

Vyhodnotenie: v rámci plnenia tejto úlohy boli v roku 2020 odobraté vzorky odpadovej vody v ČOV Topoľčany podľa vopred stanoveného harmonogramu ÚVZ SR Bratislava a to: 24.02.2021, 21.04.2021, 26.05.2021, 07.07.2021, 08.09.2021, 20.10.2021 a 01.12.2021. Vzorky odpadových vôd boli vyšetrené vo virologickom laboratóriu Bratislava – všetky boli s negatívnym výsledkom.

V roku 2021 sme nemali hlásené žiadne ochorenie ani podozrenie z ochorenia na akútnu chabú parézu.

6.7 PREVENCIA HIV/AIDS

Cieľ

Základným cieľom NPP HIV/AIDS v SR je obmedzovať šírenie vírusu HIV v SR a zmierňovať dopady nákazy HIV a AIDS v tých častiach spoločnosti, ktorých sa to najviac dotýka. Národný program je zameraný na celú populáciu SR s dôrazom na ohrozené skupiny obyvateľstva, medzi ktoré patria aj mladí ľudia.

Vyhodnotenie: V roku 2021 vzhľadom k epidemiologickej situácii neboli pracovníkmi RÚVZ Topoľčany prednesené prednášky s problematikou AIDS.

V roku 2021 bolo spolu vyšetrených 2178 osôb s negatívnym výsledkom - darcovia krvi a gravidné ženy; certifikát v tomto období nebol vydaný. Počet ostatných vyšetrených osôb - pacienti s pohlavnými chorobami, kožní pacienti, užívatelia drog a iné, nemáme k dispozícii, nakoľko vyšetrenie vykonávajú súkromné laboratória v rámci celej republiky.

V roku 2021 sme nevykazovali žiaden nový prípad ochorenia ani nosičstva.

K 31.12.2021 v okrese evidujeme 12 prípadov bezpríznakových stavov infekcie HIV – Z21, hlásené v rokoch 2009 - 1, 2010 - 1, 2014 - 1, 2015 - 3, 2018 - 2, 2019 - 3, 2020 - 1.

Pohlavné ochorenia vyšetrujú a liečia, vrátane sexuálnych kontaktov, gynekológovia, dermatovenerológovia, resp. urológovia. K epidemiologickému šetreniu

by sme pristúpili v prípade, že by sa jednalo o viac prípadov v epidemiologickej súvislosti, taký prípad v roku 2021 nebol hlásený.

V tomto roku sme mali spolu hlásených 19 pohlavných ochorení, z toho 6 na kvapavku a 13 chlamýdiových infekcií močovopohlavnej sústavy.

Počet tehotných žien v okrese Topoľčany v 2021 bol 787, počet pôrodov bol 731 a 56 UPT. Všetky tehotné ženy boli testované na infekcie HIV s negatívnym výsledkom.

6.8 PORADNE OČKOVANIA

Cieľ

Posilnenie informovanosti laickej verejnosti o význame očkovania v prevencii závažných prenosných ochorení. Rozšírenie vedomostí o očkovaní ako aj o ochoreniach preventabilných očkovaním u žiakov stredných zdravotníckych škôl.

Vyhodnotenie: na RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch je zriadená pri oddelení epidemiológie „Poradňa očkovania“, v ktorej poskytujú informácie pracovníci oddelenia. Činnosť poradne je zameraná najčastejšie na telefonické dotazy a osobné konzultácie. Najčastejšie dotazy sa týkali odmietnutia očkovania, výkonu očkovania pred odchodom do zahraničia, dotazy na iné druhy nepovinného očkovania, nežiadúcich účinkov a kontraindikácií.

V roku 2021 sme nemali hlásené ochorenia preventabilné očkovaním.

6.9 IDENTIFIKÁCIA NAJČASTEJŠÍCH FAKTOROV OVPLYVNÚJÚCICH POSTOJ RODIČOV A BUDÚCICH RODIČOV K OČKOVANIU

Cieľ

Hlavným cieľom projektu je zvýšenie vedomostí budúcich matiek o ochoreniach preventabilných očkovaním a o význame očkovania.

Vyhodnotenie: Najväčší vplyv na odmietavý postoj, najmä mladých ľudí a rodičov malých detí má narastajúci trend antivakcinačných aktivít a vplyv sociálnych sietí, resp. internetu. Postoje týchto osôb k očkovaní sú často ovplyvňované rôznymi informáciami z médií, z aktivít usporadúvaných laikmi.

K 31.12.2021 sme zaevidovali 26 odmietnutí základného očkovania.

9. PODPORA ZDRAVIA

9.1 Národný program podpory zdravia

Úlohu v roku 2021 sme realizovali s obmedzeniami v súvislosti s aktuálnou pandemickou situáciou prevažne on line formou alebo formou rôznych aktivít (prednášky, besedy, konzultácie, dotazníky, kurzy, panely, články) pre cieľové skupiny deti v predškolskom a školskom veku, mládež, dospelú populáciu a seniorov. Plnenie tejto úlohy obsahovo dopĺňa a nadväzuje na plnenie ďalších úloh v rámci činnosti oddelenia Podpory zdravia a výchovy k zdraviu (úlohy 9.2, 9.4, 9.5, 9.6, 9.7 a 9.8), kde uvádzame konkrétne aktivity v kontexte s Národným programom podpory zdravia s dôrazom na zdravú výživu a pitný režim, zvýšenie pohybovej aktivity, onkoprogram,

podporu nefajčenia a prevenciu alkoholovej a drogovej závislosti, výchovu k partnerstvu, manželstvu a rodičovstvu, prevenciu HIV/AIDS a iných sexuálne prenosných chorôb, podporu duševného zdravia a zvládanie stresu.

A. Preventívne opatrenia, zamerané na znižovanie výskytu chronických neinfekčných ochorení

I. Opatrenia zamerané primárne na podporu zdravého životného štýlu

S cieľom podieľať sa na znižovaní výskytu rizikových faktorov súvisiacich so životným štýlom jednotlivca či skupín obyvateľstva participujeme súčasne na plnení viacerých programov a strategických dokumentov. Znižovanie prevalencie a incidencie, najmä chronických neinfekčných ochorení v populácii je spoločným cieľom všetkých týchto úloh.

Realizáciu úlohy sme zabezpečovali podľa plánu zdravotno-výchovných aktivít pri príležitosti významných dní Svetovej zdravotníckej organizácie a pri iných príležitostiach. V roku 2021 boli realizované aktivity pri príležitosti 14 významných dní (Svetový deň boja proti rakovine, Týždeň mozgu, Svetový deň zdravia, Svetový deň „Pohybom ku zdraviu“, Svetový deň bez tabaku, Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s drogami, Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme, Svetový deň Alzheimerovej choroby, Svetový deň srdca, Medzinárodný deň starších osôb, Svetový deň duševného zdravia, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám, Svetový deň boja proti AIDS). Úlohy sme realizovali dostupnými metódami a formami zdravotno-výchovného pôsobenia pre cieľové skupiny obyvateľstva v okrese Topoľčany, internetovú stránku RÚVZ Topoľčany, internetové stránky miest, obcí, základných a stredných škôl v okrese, využitie zdravotno-výchovných videokaziet a informačných panelov umiestnených na RÚVZ Topoľčany, edukačné materiály dodané z ÚVZ SR a materiály vlastnej edície.

• 4. marec 2021 - Svetový deň obezity

Zdravotno-výchovné aktivity v rámci prevencie obezity sme zamerali na edukáciu obyvateľstva o zdravom životnom štýle s cieľom prevencie nadváhy a obezity, o rizikových faktoroch cukrovky, srdcovo-cievnych ochorení a nádorových ochorení s cieľom zníženia výskytu neinfekčných ochorení v populácii – distribúcia edukačných materiálov, názorná propagácia – formou panelu v RÚVZ a individuálne poradenstvo.

Poradňa zdravej výživy – v roku 2021 navštevovalo poradňu za účelom zníženia hmotnosti 12 klientov. Na prvom úvodnom stretnutí sme klientom odobrali krv na vyšetrenie základných metabolických parametrov a vstupné základné merania a zároveň sme ich oboznámili s filozofiou znižovania nadváhy v poradni. Pri každom ďalšom stretnutí sme klientom robili antropometrické merania, percentuálne stanovenie telesného tuku, hmotnosť, analyzovali sme jedálny lístok a pohybovú aktivitu v jednotlivých konkrétnych prípadoch. Poradenstvo sme realizovali v upravenom režime kvôli pandémie. Môžeme zhodnotiť, že piatim klientom sa podarilo znížiť svoju hmotnosť na požadovanú úroveň.

Pri príležitosti **Týždňa mozgu 2021** sme v priestoroch úradu pripravili panel (Prevencia pred ochoreniami mozgu) a zariadeniam sociálnych služieb sme poskytli materiál k edukácii klientov v ich vlastnej réžii.

7. apríl – Svetový deň zdravia

Názorná propagácia vo vestibule RÚVZ a príspevok na internetovej stránke úradu. V súvislosti s dňom zdravia sme informovali základné školy v okrese Topoľčany o celoslovenskej výtvarnej súťaži s názvom „**Nakresli zdravie**“. Cieľom tejto súťaže

bolo aktivizovať deti v rannom veku, aby sa zamysleli a kresbou vyjadrili, čo pre nich znamená zdravie. Do súťaže sa zapojila ZŠ Kovarce, svojimi kresbami prispeli žiaci 1. až 4. ročníka. Vybrané kresby za každý ročník sme odoslali k vyhodnoteniu súťaže na ÚVZ SR v Bratislave.

Svetový deň bez tabaku

Názorná propagácia vo vestibule RÚVZ a príspevok na internetovej stránke úradu. V prípravách tohto dňa sme distribuovali zdravotno-výchovný materiál a zapožičali DVD s názvom „Kým stúpa dym“ na Gymnázium Topoľčany, Strednú odbornú školu drevársku Topoľčany a Strednú odbornú školu obchodu a služieb Topoľčany a na 6 ambulancií obvodných lekárov v meste Topoľčany.

Pri príležitosti **Medzinárodného dňa proti zneužívaniu drog a obchodovaniu s drogami** sme zhotovili panel v priestoroch úradu a príspevok na internetovej stránke úradu.

V súvislosti s **Medzinárodným dňom povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme** sme poskytli stredným školám v meste Topoľčany DVD Čo sme si, to sme si. Vypime si? Dievčatá... Cieľom edukácie bolo zvýšiť povedomie o škodlivosti konzumácie alkoholu počas tehotenstva. Školy si edukáciu zabezpečili vo vlastnom režime.

Aktivity pri príležitosti **Svetového dňa Alzheimerovej choroby – 21. september** Názorná propagácia vo vestibule úradu a príspevok na internetovej stránke úradu.

K „Svetovému dňu Alzheimerovej choroby“ sme pre cieľovú skupinu seniorov v roku 2021 oslovili 5 zariadení sociálnych služieb v okrese, rozposlali sme im podkladové materiály, vrátane pracovných listov k téme. Spätnú väzbu sme dostali z dvoch zariadení, ZSS Hviezdoslavova Topoľčany, kde pracovali individuálne, alebo v malých skupinách 3-5 seniorov s využitím poskytnutých materiálov a ZSS Horné Obdokovce, kde prednášku so seniormi realizovali sociálni pracovníci spolu s 30-timi seniormi. Pracovné listy boli zamerané na tréning pamäti a slovnej zásoby.

Pri príležitosti svetových dní: **Svetový deň výživy, Október mesiac úcty k starším, Svetový deň diabetu, Európsky týždeň boja proti drogám a Svetový deň boja proti HIV/AIDS** sme zhotovili panely v priestoroch úradu a príspevky na internetovej stránke úradu.

Počas roka, pokiaľ to dovoľovala epidemiologická situácia, sme pokračovali v práci na Poradni zdravia – u 40 klientov, ktorí boli vyšetrení v základnej Poradni zdravia sme sledovali prevalenciu najzávažnejších rizikových faktorov neinfekčných ochorení a to spôsob stravovania, pohybovú aktivitu, stres, fajčenie, nadváhu, obezitu a hypertenziu. Získané údaje od 40 klientov, ktorí boli vyšetrení za štandardných podmienok, boli pridané do databázy Test zdravé srdce. Výjazdy Poradne zdravia v roku 2021 neboli realizované (kvôli pandemickej situácii Covid 19).

1. Výživa a stravovacie zvyklosti

Výchova a edukácia obyvateľov bola zameraná aj na výživu, na zlepšenie stravovacích návykov a na zdraviu prospešné potraviny s využitím všetkých foriem a prostriedkov zdravotno-výchovného pôsobenia (besedy a prednášky s diskusiou, ponuka zdravotno-výchovných materiálov). V rámci vykonávania činnosti v Základnej Poradni zdravia a v Poradni zdravej výživy sme sa venovali 52 klientom formou - intervenčných aktivít o zdravej výžive.

V okrese Topoľčany sa do celoslovenského projektu „**Viem, čo zjem**“ (ktorý je súčasťou celosvetového programu na podporu zdravej výživy detí vo veku 9 – 12 rokov

„Nestlé Healthy Kids Global Programme“) zapojili v roku 2021 tri základné školy: ZŠ Škultétyho Topoľčany (1 trieda), ZŠ Gogoľova Topoľčany (5 tried) a ZŠ Hollého Topoľčany (3 triedy). Vzhľadom k pandemickej situácii dve spomínané školy si zrealizovali prednášky sami a na ZŠ Hollého sa nám podarilo zrealizovať dve prednášky pre 46 žiakov šiesteho ročníka. Za intervenované školy (po ukončení aktivít vo všetkých triedach na základe požiadavky zo strany Neuropea, s. r. o. a ÚVZ SR) bol zaslaný záznam o priebehu školenia. Zároveň sme po ukončení aktivít vykonali dotazníkový prieskum efektivity tohto programu pre skupinu „prípád“ u 74 žiakov, a z jednej nezapojenej školy do projektu skupina „kontrola“, konkrétne ZŠ Don Bosca Topoľčany v počte 44 žiakov. Dotazníky boli po vykonaní prieskumu zaslané na ÚVZ SR.

Zdravotno-výchovný charakter má z našej strany podpora Národnej stratégie SR pre **školský program**, ktorej ciele majú napomôcť zvýšiť konzumáciu ovocia, zeleniny a mlieka u detí, vplývať na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám z nadhmotnosti a obezity. V roku 2021 sa v okrese Topoľčany spomínaný program nerealizoval kvôli pandemickej situácii Covid 19.

2. Fyzická inaktivita

Na podporu pohybovej aktivity a na zvyšovanie úrovne informovanosti obyvateľstva o zdravom životnom štýle pracovníci oddelenia PZ a VkZ uskutočnili aktivity, pri ktorých sa využili individuálne, skupinové a hromadné metódy zdravotno-výchovného pôsobenia a všetky dostupné formy a prostriedky – články na internete RÚVZ Topoľčany, panely v priestoroch RÚVZ a na základných a stredných školách.

Hlavným zámerom týchto aktivít bolo poukázať na význam pohybovej aktivity a jej priaznivý vplyv na zdravie, ak je pravidelnou súčasťou spôsobu života. V hodnotenom období bola na zvýšenie a udržanie optimálnej pohybovej aktivity zrealizovaná 1 aktivita pre 84 ľudí. V auguste 2021 sme sa zúčastnili Dňa zdravia pod názvom „S pohybom za zdravím“, ktorý organizoval Zväz postihnutých civilizačnými chorobami (ZPCCH). Aktivita pre členov ZPCCH okresu Topoľčany sa uskutočnila v obci Krnča. Pracovníci PZ a VkZ poskytli 84 záujemcom merania tlaku krvi, telesného tuku, BMI, poradenstvo v oblasti zdravej výživy a významu pohybovej aktivity pre zdravie a duševného zdravia. Súčasne sme distribuovali zdravotno-výchovný materiál.

Obyvateľov okresu Topoľčany sme motivovali k zvýšeniu pohybovej aktivity aj prostredníctvom celonárodnej kampane Vyzvi srdce k pohybu (viac v bode 9.2.1).

Aktivity boli vykonávané aj v súvislosti s propagáciou **Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“** – 10. máj, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015-2025 a Národného akčného plánu pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017-2020 (pozri bod 9.2 a 9.8).

3. Tabak, alkohol, drogy

V spojitosti s propagačnou činnosťou vo vzťahu k významným termínom venovaným problematike zdravia a drogovej prevencii, sme sa zamerali na nasledovné dni: Svetový deň bez tabaku – 31. máj, pri príležitosti ktorého sme pripravili panel v priestoroch RÚVZ zameraný na prevenciu tabakizmu a zanechanie fajčenia a zapožičali DVD s názvom „Kým stúpa dym“ na Gymnázium Topoľčany, Strednú odbornú školu drevársku Topoľčany a Strednú odbornú školu obchodu a služieb Topoľčany a na 6 ambulancií obvodných lekárov v meste Topoľčany. Významný termín

Medzinárodný deň proti zneužívaniu drog a nelegálnemu obchodovaniu s nimi – 26. jún sme dali do pozornosti najmä študentom stredných škôl distribúciou zdravotno-výchovných materiálov, pripravili sme panel na RÚVZ a príspevok na internetovej stránke úradu. Pri príležitosti Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme sme na stredné školy poskytli DVD k téme, kde si edukačné aktivity realizovali vo svojom režime.

V období od 25.1.2021 do 5.2.2021 (za RÚVZ Komárno) a od 22.3.2021 do 1.4.2021 (za RÚVZ Topoľčany) pracovníčka oddelenia Podpory zdravia a výchovy k zdraviu poskytovala telefonické poradenstvo prostredníctvom Linky pomoci na odvykanie od fajčenia, ktorá bola zriadená na základe zákona č. 89/2016 o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, usmernená v § 8 ods. 1, písm. b. Počas pôsobenia telefonickej Linky pomoci na odvykanie od fajčenia na RÚVZ so sídlom v Topoľčanoch sme poskytovali volajúcim odbornú pomoc a relevantné informácie o spôsoboch odvykania od fajčenia. V prípade potreby boli volajúci odkázaní na ďalšie služby v tejto oblasti podľa miesta bydliska na príslušný Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Za hodnotené obdobia bolo zaznamenaných celkovo 59 volaní, z ktorých bolo 23 opodstatnených.

II. Špecifické opatrenia zamerané na najčastejšie vyskytujúce sa chronické neinfekčné ochorenia

1. Kardiovaskulárne ochorenia

Svetový deň srdca - názorná propagácia vo vestibule RÚVZ

2. Diabetes mellitus

Aktivity pri príležitosti 14. november – Svetový deň diabetu

Názorná propagácia vo vestibule RÚVZ a príspevok na internetovej stránke úradu.

3. Vybrané nádorové ochorenia.

V nadväznosti na Akčný plán národného onkologického programu v zmysle primárnej prevencie onkologických ochorení sme realizovali prednášky spojené s besedou s využitím zdravotníckeho modelu (prsník/hrubé črevo). Zamerali sme sa na témy: prevencia rakoviny prsníka a krčka maternice – cieľová skupina dievčatá v adolescentnom veku a prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka - cieľová skupina - populácia v produktívnom veku 40+.

Prevencia rakoviny prsníka a krčka maternice 4 prednášky pre 70 študentov (67 dievčat + 3 chlapci) Strednej zdravotníckej školy v Topoľčanoch:

4.10.2021 3. ročník SZŠ odbor masér 13 študentiek

5.10.2021 4. ročník SZŠ odbor zdravotnícky asistent 14 študentiek

5.10.2021 4. ročník SZŠ odbor zdravotnícky asistent 15 študentiek

6.10.2021 4. ročník SZŠ odbor praktická sestra 28 študentov (25 dievčat a 3 chlapci)

Prevencia rakoviny hrubého čreva a konečníka – 2 prednášky pre 65 zamestnancov a obyvateľov

19.10.2021 RÚVZ v Topoľčanoch 26 zamestnancov

20.10.2021 Trábečská knižnica Topoľčany 39 zamestnancov knižnice + verejnosť

Pri edukácii sme využili zdravotnícky model prsníka/hrubého čreva s následnou diskusiou a vyplnením dotazníka.

9.1.1 Sledovanie zdravotného stavu obyvateľstva SR

Úloha sa v hodnotenom období realizovala na úrovni činnosti základnej poradne a poradne zdravej výživy. Činnosť PCOPZ je podrobne opísaná v bode 9.6 Globálny akčný plán pre prevenciu a kontrolu neinfekčných ochorení 2013-2020.

9.2 Národný akčný program v prevencii obezity na roky 2015 – 2025

Zdravotno-výchovné aktivity v rámci prevencie obezity sme zamerali na edukáciu obyvateľstva o zdravom životnom štýle s cieľom prevencie nadváhy a obezity, o rizikových faktoroch cukrovky, srdcovo-cievnych ochorení a nádorových ochorení s cieľom zníženia výskytu neinfekčných ochorení v populácii – distribúcia edukačných materiálov, názorná propagácia – formou panelu v RÚVZ a individuálne poradenstvo.

Poradňa zdravej výživy – v roku 2021 navštevovalo poradňu za účelom zníženia hmotnosti 12 klientov. Na prvom úvodnom stretnutí sme klientom odobrali krv na vyšetrenie základných metabolických parametrov a vstupné základné merania a zároveň sme ich oboznámili s filozofiou znižovania nadváhy v poradni. Pri každom ďalšom stretnutí sme klientom robili antropometrické merania, percentuálne stanovenie telesného tuku, hmotnosť, analyzovali sme jedálny lístok a pohybovú aktivitu v jednotlivých konkrétnych prípadoch. Poradenstvo sme realizovali v upravenom režime kvôli pandémie. Môžeme zhodnotiť, že piatim klientom sa podarilo znížiť svoju hmotnosť na požadovanú úroveň.

9.2.1 VYZVI SRDCE K POHYBU – Celonárodná medzinárodne koordinovaná kampaň na zvýšenie pohybovej aktivity dospeljej populácie

Úlohu sme realizovali od 10. mája do 1. augusta 2021 podľa usmernenia gestora RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici. Cieľom kampane bolo upriamiť pozornosť verejnosti na význam pohybu vo voľnom čase, ako dôležitého faktora v podpore zdravia a v prevencii civilizačných ochorení. O kampani sme širokú verejnosť informovali na webovej stránke RÚVZ, webovej stránke mesta Topoľčany, sociálnych sieťach mesta Topoľčany, vyhotovenie panelu v priestoroch RÚVZ, zaslaním informácie a účastníckych listov na stredné školy v okrese. Do kampane sa nám prihlásilo a kampaň absolvovalo 70 obyvateľov, následne sme účastnícke listy prihlásených obyvateľov zaslali na RÚVZ v Banskej Bystrici.

9.4 Národný akčný plán pre problémy s alkoholom v Slovenskej republike

Aktivity k 9. september „Medzinárodný deň povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme“

Názorná propagácia vo vestibule úradu a príspevok na internetovej stránke úradu. Pri príležitosti Medzinárodného dňa povedomia o fetálnom alkoholovom syndróme sme na stredné školy poskytli DVD k uvedenej téme, kde si edukačné aktivity zrealizovali vo svojom režime.

9.5 Národné a regionálne aktivity v oblasti plnenia úloh Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020

Aktivity pri príležitosti Svetového dňa Alzheimerovej choroby – 21. september
Názorná propagácia vo vestibule úradu a príspevok na internetovej stránke úradu.

K „Svetovému dňu Alzheimerovej choroby“ sme pre cieľovú skupinu seniorov v roku 2021 oslovili 5 zariadení sociálnych služieb v okrese, rozposlali sme im podkladové materiály k téme. Spätnú väzbu sme dostali z dvoch zariadení, ZSS Hviezdoslavova Topoľčany, kde pracovali individuálne, alebo v malých skupinách 3-5 seniorov s využitím poskytnutých materiálov a ZSS Horné Obdokovce, kde prednášku realizovali sociálni pracovníci pre 30 svojich klientov. Pracovné listy boli zamerané na tréning pamäti a slovnej zásoby.

9.6 Globálny akčný plán pre prevenciu a kontrolu neinfekčných ochorení 2013-2020

V roku 2021 bolo v základnej poradni zdravia vyšetrených celkovo **40** klientov za štandardných podmienok a ich výsledky boli zaznamenané do programu Test zdravé srdce. Základné – prvé vyšetrenie absolvovalo **8** klientov z toho bol 1 muž a 7 žien. Kontrolných vyšetrení bolo **32**, z toho bolo 16 mužov a 16 žien. Na opakované vyšetrenie prichádzali klienti najčastejšie vo vekovej skupine 45 - 54 rokov. Klientom sme na základe ich aktuálneho stavu a výsledkov vyšetrení stanovili skóre rizika KVCH. V indikovaných prípadoch sme klientom odporúčali aj ďalšie sledovanie a kontrolné vyšetrenie v Poradni zdravia.

9.7 Akčný plán realizácie národnej protidrogovej stratégie SR na obdobie rokov 2017 – 2020

Aktivity k 3. novembrový týždeň – Európsky týždeň boja proti drogám. Názorná propagácia vo vestibule úradu.

9.8 Národný akčný plán pre podporu pohybovej aktivity na roky 2017 – 2020

Cieľom akčného plánu je zlepšenie úrovne verejného zdravia prostredníctvom podpory akejkoľvek formy pohybovej aktivity naprieč sektormi s cieľom relatívneho zníženia prevalencie pohybovej inaktivity o 10% v súlade s globálnymi cieľmi.

Na podporu a propagáciu pohybovej aktivity a na zvyšovanie úrovne informovanosti obyvateľstva o zdravom životnom štýle pracovníci oddelenia PZ a VkZ uskutočnili aktivity, pri ktorých sme využili individuálne a hromadné metódy zdravotno-výchovného pôsobenia, letáky, panely, internetová stránka RÚVZ Topoľčany. Zdravotno-výchovné aktivity zamerané na zvýšenie a udržanie optimálnej pohybovej aktivity boli realizované hlavne v špecializovanej poradni zdravej výživy u 12 klientov, v základnej poradni je táto téma nosnou pri individuálnom poradenstve s každým klientom.

V hodnotenom období sa individuálne poradenstvo zdravého životného štýlu vrátane odporúčenia optimálnej pohybovej aktivity poskytlo 40 klientom v rámci činnosti základnej poradne zdravia. Aktivity boli vykonávané aj v súvislosti s propagáciou Svetového dňa „Pohybom ku zdraviu“ – 10. máj, zaradeného do kalendára významných

dní SZO od roku 2003, ako aj plnením Národného programu podpory zdravia, Národného akčného plánu v prevencii obezity na roky 2015-2025 (pozri bod 9.1 a 9.2).